

Силабус курсу

Вступ до комп'ютерної лінгвістики

Ступінь вищої освіти – перший
(бакалаврський) рівень

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.02 Середня освіта. Мова та література (французька)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Французька мова і література)»

Компонент освітньої програми: вибірковий

Рік підготовки, семестр – 3 рік, 6 семестр

Кількість кредитів – 3

Мова викладання: українська, французька

Керівники курсу

Викладач кафедри романо-германської філології, Шевчук Олександр Григорович

Контактна інформація: user.oleksandr@gmail.com 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Курс «Вступ до комп'ютерної лінгвістики» покликаний познайомити здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з предметом і методами аналізу мовного матеріалу, які вирізняють сучасну комп'ютерну лінгвістику з-поміж інших лінгвістичних наук, ввести їх у проблематику цієї мовознавчої дисципліни, подати зразки опрацювання конкретних дослідницьких завдань за допомогою комп'ютера. Враховуючи головні теоретичні досягнення прикладної лінгвістики та специфіку сучасної французької мови, під час проходження курсу студенти оволодівають знаннями у сфері комп'ютерної лінгвістики, засвоюють її властивості та закони, усвідомлюють значення та роль цієї науки з метою ефективного використання засобів сучасних інформаційних технологій та здатності їх використання у своїй майбутній педагогічній діяльності.

Структура курсу

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
лекції	семінари	сам. робота			
Змістовий модуль 1					
Основи комп'ютерної лінгвістики					
2	1	5	1. Виникнення та розвиток комп'ютерної лінгвістики.	Знати визначення предмету комп'ютерної лінгвістики, розуміти її місце серед інших лінгвістичних дисциплін.	Питання, обговорення, виконання практичних вправ і завдань.
2		5	2. Інформаційні моделі лінгвістичних об'єктів.	Знати типи лінгвістичних моделей, правила їх побудови та функції.	Виконання практичних завдань і вправ.
2		5	3. Лінгвістичні алгоритми та процесори.	Розуміти та тлумачити поняття лексикографічного та корпусного лінгвістичного процесора та поняття алгоритму.	Виконання практичних завдань і вправ.
2	1	5	4. Комп'ютерна лексикографія.	Диференціювати поняття комп'ютерного словника та комп'ютерного варіанту традиційного словника, знати їх типи.	Питання, дискусія, виконання практичних завдань і вправ.
2	1	5	5. Корпусна лінгвістика.	Знати історію, предмет дослідження, основні завдання та напрямки корпусної лінгвістики, володіти поняттям лінгвістичного корпусу.	Питання, дискусія, виконання практичних вправ і завдань.
2	1	5	6. Сучасний стан комп'ютеризації освіти.	Знати про вплив комп'ютерних технологій на освітній процес, методи їх застосування та можливі проблеми, які можуть виникнути під час впровадження цих технологій.	Питання, обговорення, виконання практичних вправ, завдань і текстів.

Змістовий модуль 2					
Основні аспекти створення лінгвістичних процесорів					
2	1	5	7. Природний і штучний інтелект.	Знати складники інтелектуальної діяльності людини та підходи до створення систем штучного інтелекту.	Питання, обговорення, виконання практичних вправ і завдань, усний, письмовий та тестовий контроль.
2		5	8. Лінгвістичні проблеми створення баз знань.	Розуміти та тлумачити поняття фрейму, семантичної сітки, сценарію, скрипту, плану як статичних та динамічних моделей організації знань.	Питання, обговорення, виконання практичних вправ і завдань, усний, письмовий та тестовий контроль.
2		5	9. Морфологічний компонент лінгвістичного процесора природної мови та морфологічний аналіз тексту.	Знати і володіти матеріалом щодо автоматичного морфологічного аналізу тексту.	Питання, обговорення, виконання практичних вправ і завдань, усний, письмовий контроль.
2		5	10. Синтаксичний компонент лінгвістичного процесора природної мови та синтаксичний аналіз тексту.	Знати і володіти матеріалом щодо автоматичного синтаксичного аналізу тексту.	Питання, обговорення, виконання практичних вправ і завдань, усний, письмовий, контроль.
2		5	11. Семантичний компонент систем природної мови і семантичний аналіз тексту.	Знати і володіти матеріалом щодо автоматичного семантичного аналізу тексту.	Питання, обговорення, виконання практичних вправ і завдань, усний, письмовий контроль.

2	1	5	12. Машинний переклад.	Знати і володіти матеріалом щодо сучасних стратегій створення машинного перекладу, аналізувати машинного перекладу.	якість	Питання, обговорення, виконання практичних вправ і завдань, усний, письмовий та тестовий контроль.
---	---	---	------------------------	---	--------	--

Літературні джерела

1. Бідюк, Н. М. Основи прикладної лінгвістики: вступ до спеціальності : навч. посіб. / Н. М. Бідюк, О. О. Комочкова. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 191с. <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/6085>
2. Волошин В.Г. Комп'ютерна лінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Суми: Університетська книга, 2004. – 382с.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. 2-е вид., виправ. і допов. Рівне : Волинські обереги, 2011. 552с.
4. Дарчук Н.П. Комп'ютерна лінгвістика (автоматичне опрацювання тексту). — К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. — 351с.
5. Карпіловська Є.А. Вступ до прикладної лінгвістики: комп'ютерна лінгвістика: Підручник. – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2006. – 188с.
6. Корпусна лінгвістика / За ред. В. А. Широкова. – К.: Довіра, 2005. – 471с.
7. Молдован О.М. Комп'ютерне відтворення слов'янських рукописних пам'яток та його завдання // Мовознавство. – 2006. - № 2-3.
8. Образование – прорыв в XXI век : монографія / В.Н. Бессонов та ін. Москва : МГУК, 1998. 242с.Партико З.В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика: Вступ до спеціальності. Львів: Афіша, 2008 – 224с.
9. Пешак М. М. Нариси з комп'ютерної лінгвістики. – Ужгород: Закарпаття, 1999 – С. 51-173.
10. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). – К.: Основа, 1999.
11. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики. – Полтава: Довкілля, 2005. – 87бс.
12. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля. – К., 2006.
13. Шпетний, І.О. Інформатика [Електронний ресурс] / І.О. Шпетний, С.І. Проценко, К.В. Тищенко. - Електронне вид. каф. Електроніки, загальної та прикладної фізики. – Суми: СумДУ, 2018. – 187с. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/67760>
14. Штерн І.Б. Вибрані топіки і лексикон сучасної лінгвістики: енциклопедичний словник. – К., 1998. – С.15-18, 330-333.
15. Raul Rojas. Konrad Zuse's Legacy: The Architecture of the Z1 and Z3. IEEE Annals of the History of Computing. 1997, vol. 19, no. 2, 5-6.

Політика оцінювання

- **Політика щодо речення та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перескладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів

заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- Передбачена можливість здобувачів отримати бали за **участь у неформальній освіті**.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1 (теми 1-6) – усне опитування, виконання практичних завдань і вправ, розв'язання тестів	30
Змістовий модуль 2 (теми 7-12) – усне опитування, виконання практичних завдань і вправ, розв'язання тестів	30
Індивідуальна практична робота	20
Залік (теми 1-12) – захист практичної роботи	20

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	дуже добре
C	75-84	добре
D	65-74	достатньо
E	60-64	задовільно
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом